

Henkilöstön riittävyys, Perhe- ja vammaispalvelut

Pevamltk 20.03.2023 § 27
1223/01.00.00/2023

Valmistelija: Minna Pitkänen, puh 044 740 1956
minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi ja Seija Kärkkäinen, puh
040 747 0506, seija.karkkainen1@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialue on toiminut reilun kaksi kuukautta ja toimintayksiköiden organisoituminen on edennyt ja tieto asiakasmääristä ja resursseista on tarkentunut. Toimintojen organisoitumisessa yhdeksi haasteeksi on muodostunut henkilöstöressurssien vajeet useissa henkilöstöryhmissä. Sosiaali- ja terveydenhuollossa tuotetaan lailla säädetyjä palveluja ja palveluja tuottavan ammattihenkilöstön koulutusvaateet ovat myös lailla säädetyjä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten hyvinvointialueen käytettävissä tulee olla riittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä sekä muuta asiakastyöhön osallistuvaa henkilöstöä. Useisiin toimintoihin liittyy virkavastuulla tehtävää viranomaistyötä, jota ei ole mahdollista hankkia ostopalveluna. Lisäksi osassa palveluista on henkilöstömitoitus, jota tulee noudattaa. Olemassa olevat henkilöstövajeet vaarantavat viranomaistehtävien hoidon ja laadukkaan asiakastyön.

Julkisten alojen eläkevakuuttaja Keva on selvittänyt koulutuspaikkamääriin, kuntien eläköitymiseen, avoimiin työpaikkoihin sekä työvoimatilastoihin pohjautuen, miten työvoimatarpeisiin kyetään vastaamaan nyt ja tulevaisuudessa, Kuntasektorin työvoimaennuste. Valmistunut selvitys on päivitys vuonna 2021 valmistuneeseen analyysiin. Analyysin pohjalta on julkaisussa todettu, että koko maan tasolla tarvittaisiin yli 16600 uutta sairaanhoitajaa, lähihoitajia arvioidaan puuttuvan 8800 ja suhteellisesti eniten puuttuu psykologeja ja sosiaalityöntekijöitä, kun tarkastellaan vajetta suhteessa nykyiseen henkilöstöön. Työvoimavaje valtakunnallisesti on sosiaalityöntekijöissä 4 278 ja psykologeissa 1 800, lähihoitajissa 8 839 ja sairaanhoitajissa 16 657. Kevan toimeksiannosta Aula Research on rakentanut tilastolliseen dataan perustuvan analyysimallin ammattinimiketasoisista työvoimatarpeista maakunnittain. Pohjois-Savossa työvoimatarpeena onsosiaalityöntekijöissä 160, psykologeissa 98, lähihoitajissa 512 ja sairaanhoitajissa 598, tehty ennuste tulevasta ei osoita tilanteen kohenemistä.

Hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen on useita virkoja ja tehtäviä ollut haettavana, mutta työntekijöiden saatavuus avoimiin tehtäviin on haasteellista, etenkin reuna-alueiden toimipisteisiin.

Perhepalveluiden palvelualueella haasteelliseksi on osoittautunut sosiaalityöntekijöiden, psykologien ja puheterapeuttien rekrytointi. Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto, Valvira, ja Aluehallintovirasto antoivat 2.12.2022 ohjeen, jolla kiinnitettiin hyvinvointialueiden huomiota siihen, että niiden on huolehdittava lastensuojelun laadusta ja lainsäädännön noudattamisesta rekrytoidessaan sosiaalityöntekijöitä ja ohjeessa todetaan, että hyvinvointialueiden tulee hyödyntää kaikkia mahdollisia käytettävissä olevia keinoja vakituisten sosiaalityöntekijöiden virkojen täyttämiseksi.

Vammaispalvelujen palvelualueella haasteelliseksi on osoittautunut sosiaalityöntekijöiden rekrytointi, vaikka sosiaalihoitolaissa edellytetään erityisen tuen tarpeessa olevan henkilön palvelutarpeen arvioinnin suorittajan ja omatyöntekijän olevan virkasuhteinen laillistettu sosiaalityöntekijä. Myös sosiaalihoitajien virkoihin on ollut aikaisempaa vähemmän hakijoita. Vammaispalveluissa on käynnistetty uudenlaisia palveluja, Hop-keskus ja vammaispalveluiden osaamiskeskus, mikä vaatii uudenlaista osaamista ja henkilöresurssia.

Vammaisten asumispalveluissa on haasteita saada vakinaisia lähihoitajien rekryointeja onnistumaan erityisesti hyvinvointialueen reuna-alueilla. Koko hyvinvointialueen osalta rekrytoinnit ovat vaikeutuneet sijaisuuksien täytössä.

Hyvinvointialueen käynnistyessä henkilökunta on tullut eri kokoisista organisaatioista, jolloin sekä esihenkilötehtävät että asiantuntijatehtävät on järjestetty aikaisemmin useilla malleilla. Yhdistelmävirkojen jakautuminen eri toimialoille (perhe- ja vammaispalvelut, yleiset palvelut ja ikääntyneiden palvelut) on osa hyvinvointialueen yt-menettelyä.

Valmistelijan päätösehdotus:

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee saaneensa tiedoksi perhe- ja vammaispalveluiden palvelutuotannon henkilöstön riittävyyden ja siinä olevat vajeet.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee saaneensa tiedoksi perhe- ja vammaispalveluiden palvelutuotannon henkilöstön riittävyyden ja siinä olevat vajeet.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.